

AGNIESZKA GRONKOWSKA-KOZIAR
Instytut Pedagogiki KUL
e-mail: agronkowska92@interia.pl
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0324-7418>

SPRAWOZDANIE Z MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI
NAUKOWEJ: „PEDAGOGICZNE PRZESŁANIE
SŁUGI BOŻEGO KS. LUIGIEGO GIUSSANIEGO –
W ROKU 100-EJ ROCZNICY JEGO URODZIN”
LUBLIN, 21 KWIETNIA 2022 ROKU

21 kwietnia 2022 roku dzięki staraniom pracowników Katedry Pedagogiki Chrześcijańskiej i Biografistyki Pedagogicznej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w murach Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Pedagogiczne przesłanie Sługi Bożego ks. Luigiego Giussaniego – w roku 100-ej rocznicy Jego urodzin”. Konferencja miała charakter hybrydowy: można było uczestniczyć w niej online lub stacjonarnie. Wydarzenie skierowane było do wszystkich zainteresowanych osobą i dziełem wyjątkowego myśliciela, uczonego i nauczyciela, a dziś Sługi Bożego, ks. Luigiego Giussaniego.

Udział w tym wydarzeniu był doskonałą okazją do wysłuchania wystąpień gości specjalnych, którymi byli: prof. Carlo Fedeli związany z Wydziałem Filozofii i Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Turyńskiego, gdzie wykłada Historię pedagogiki oraz Pedagogikę szkolną i dydaktykę; prof. Marcello Tempesta, reprezentujący Wydział Literatury i Filozofii Uniwersytetu Salento (Lecce); ks. dr Matteo Campagnaro z Akademii Katolickiej w Warszawie i Wojciech Murdzek, Sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki.

Konferencja służyła popularyzacji osoby i głównych dokonań pedagogicznych ks. Luigiego Giussaniego. Przybliżyła kim był i poprzez co zasłużył na

pamięć potomnych. Wydarzenie ukazało pedagogiczną wartość jego biografii i genezę weryfikowanych w doświadczeniu edukacyjnym bogatych poglądów pedagogicznych. Odstoniła na czym polegał jego wkład w rozwój myśli pedagogicznej i co oryginalnego wniósł do pedagogii ruchu *Comunione e Liberazione* (Komunia i Wyzwolenie), który sam zainicjował w latach 50. ubiegłego wieku.

Otwarcia Konferencji dokonała pani Prorektor ds. nauki – prof. uczelni dr hab. Beata Piskorska. Witając wszystkich uczestników, zwróciła uwagę na wyjątkową rangę tego wydarzenia. Następnie głos zabrał dr hab. Piotr Magier – Dyrektor Instytutu Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, który zauważył, iż konferencja ta jest kontynuacją badań prowadzonych od ponad dwudziestu lat przez prof. dr hab. Alinę Rynio. Jako trzeci wystąpił dr hab. Ryszard Skrzyaniarz – Kierownik Katedry Pedagogiki Chrześcijańskiej i Biografistyki Pedagogicznej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. W swoim wystąpieniu wskazał na potrzebę pamięci wyjątkowych postaci, którym jako ich spadkobiercy, a niekiedy kontynuatorzy, zawdzięczamy wiele.

W I Sesji plenarnej poświęconej pedagogii inicjatora ruchu *Comunione e Liberazione*, ks. L. Giussaniego, prowadzonej przez dr Iwonę Szewczak i ks. prof. Mariana Nowaka, swoje referaty wygłosili: prof. Carlo Fedeli z Università di Torino, który przywołując liczne epizody z życia ks. L. Giussaniego mówił na temat pedagogicznych aspektów biografii włoskiego uczonego i wychowawcy; ks. dr Adam Szpotański, reprezentujący wrocławski IPN, korzystając ze swoich badań prowadzonych w ramach doktoratu scharakteryzował *Zasadnicze strefy oddziaływania ks. L. Giussaniego*, jako trzeci w tej części sesji głos zabrał prof. Marcello Tempesta z Università degli Studi del Salento (Lecce, Włochy). Wygłosił on bardzo interesujący wykład pt. *Antropologiczne podstawy pedagogii ks. L. Giussaniego*. Kolejna prelegentka tej sesji a zarazem organizatorka, prof. dr hab. Alina Rynio, z dużą znajomością tematu wygłosiła referat pt. *Ideał wychowania według ks. L. Giussaniego*. Z kolei ks. dr Matteo Campagnaro z Akademii Katolickiej w Warszawie przybliżył i rozwinął temat: *Przekaz wiary w społeczeństwie zsekularyzowanym na podstawie kluczowych publikacji ks. L. Giussaniego*. W tej części konferencji zostały jeszcze przedłożone dwa znakomite wystąpienia. Pierwsze z nich – *Piękno, muzyka i praca w pedagogii ks. L. Giussaniego* – wygłoszone przez ks. dr hab. Dariusza Klejnowskiego-Różyckiego, prof. Uniwersytetu Opolskiego, dotyczyło triady pojęć przywołanych w spuściźnie włoskiego myśliciela. Sposób w jaki ten temat został zaprezentowany wyjątkowo poruszył zarówno uczestników konferencji, jak i organizatorów. I Sesję plenarną zamknęło wystąpienie ks. prof. dr hab. Adama

Skreczki z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie – *Metoda wychowawcza stosowana przez ks. L. Giussaniego*.

II Sesja plenarna, poprowadzona przez dr hab. Arkadiusza Gudańca, prof. KUL, poświęcona była Pedagogii ks. L. Giussaniego w praktyce życia codziennego. Wystąpienia w tej części chociaż nie były pozbawione wymiaru naukowego, miały jednak charakter bardziej popularyzatorski.

W trakcie trwania tej sesji, można było usłyszeć opisy i świadectwa w trzech zasadniczych sektorach zaangażowania – charytatywnym, kulturalnym i misyjnym. Świadectwo Wojciecha Murdzka miało formę profesjonalnie nagranej rozmowy wcześniej przeprowadzonej przez Pawła Dosia, podczas której obecny polski wiceminister edukacji i nauki, opowiedział o zaangażowaniu społecznym i charytatywnym osób związanych z ruchem Komunia i Wyzwolenie na przykładzie Fundacji Pomocy Biednym Dzieciom Ut Unum Sint w Świdnicy, której do dzisiaj jest prezesem. Prelegent przywołał pierwsze swoje spotkania z osobami zanurzonymi w charyzmacie ks. Giussaniego, ukazujące chrześcijaństwo w fascynujący sposób jako wydarzenie mające wpływ na wszystkie aspekty życia, w tym nawet – co dodał żartobliwie – na umiejętność mycia naczyń pod warunkiem, że odbywa się to „z miłością i uwagą na drugiego człowieka”.

Druga prelegentka, Urszula Piętka, katecheta z Gliwic z wieloletnim doświadczeniem pedagogicznym oraz redakcyjnym (przez 10 lat redagowała „Ślady” w wersji polskojęzycznej), bardzo profesjonalnie zrelacjonowała zaangażowanie ruchu Komunia i Wyzwolenie w kulturę i edukację. Zauważyła przy tym, że „człowiek zdumiony i poruszony spotkaniem z Chrystusem może angażować się we wszystko w nowy sposób, z nowym spojrzeniem, może tworzyć – wówczas wiara zaczyna stawać się kulturą”. Kulturą, którą ks. Giussani definiował jako „krytyczną i systematyczną świadomość konkretnej ludzkiej historii, jako nieustanne i niestrudzone poszukiwanie prawdy, piękna i dobra”.

Bardzo osobistym doświadczeniem z uczestnikami konferencji podzielił się ks. dr Adam Wiński, pochodzący z diecezji białostockiej misjonarz, przebywający od ośmiu lat na Kubie. Rozpoczął od prostego, ale ważnego wyznania: „Gdyby nie ks. Giussani, nie byłbym na misjach. A pierwszą moją odpowiedzialnością w miejscu, w którym żyję – tak wrogim wobec Kościoła – jest ukazywanie Kubańczykom człowieczeństwa i Kościoła o ludzkim obliczu. [...] W ruchu nauczyłem się z czułością obejmować moje człowieczeństwo i przytulać poranione człowieczeństwo moich braci i sióstr – by Chrystus stawał się jak najbardziej obecny i widoczny w tym świecie”. A wydarza się to – jak zaznaczył misjonarz – poprzez zwyczajne rozmawianie z ludźmi, słuchanie ich bez uprzedzeń, bez oceniania – poprzez bycie obecnością, przepelnioną

Obecnością – pisaną przez wielkie „O”. „Zaś owocem takiej postawy jest otwartość na przeżywanie wszystkich aspektów życia – także trudności i porażek – z dystansem, uśmiechem, obejmowanie cierpienia z serdecznością i obserwowanie, jak Chrystus zwycięża” – mówił misjonarz.

Następnie miał miejsce Panel dyskusyjny, który prowadził ks. dr hab. Dariusz Klejnowski-Różycki, prof. UO. W tej części konferencji głos zabierały kolejne osoby, które dokumentowały na przykładzie swojego życia owoce pójścia za propozycją pedagogiczną ks. Giussaniego na polskiej ziemi. Miłosz Greszta, konstruktor i inwestor z Wrocławia, wdzięczny ks. Giussaniemu za „spotkanie” z nim, mimo że nigdy nie poznał go osobiście, podkreślił atrakcyjność i spójność życia zakorzenionego w wierze, piękno przyjaźni przeżywanej w towarzystwie osób z ruchu, w której ważna jest każda osoba i która przemieniła też jego życie. Krystyna Borowczyk, tłumaczka, redaktorka i katechetka, wspominając swoje osobiste spotkanie z ks. Giussanim, który „pomagał ludziom spotkać Chrystusa żyjącego”, stwierdziła że to właśnie dzięki Giussaniemu nauczyła się m.in. słuchać muzyki i być otwartą na drugiego człowieka. Z kolei Piotr Cepielik dzieląc się doświadczeniem wieloletniego uczestnictwa w ruchu opowiedział o wartości gestu charytatywnego w formie rozlicznych działań podejmowanych wraz z całą rodziną i przyjaciółmi na rzecz kobiet i dzieci z objętej straszliwą wojną Ukrainy.

Kończąc tę niezwykle inspirującą konferencję, ukazującą głęboką treść pedagogicznego przesłania ks. L. Giussaniego, ale też olbrzymie bogactwo doświadczenia ruchu Komunia i Wyzwolenie zrodzonego z jego wiary, organizatorka konferencji, prof. Alina Rynio – dziękując wszystkim za współtworzenie tego pięknego wydarzenia naukowego odbywającego się pod patronatem Zespołu Wspierającego Pedagogikę Chrześcijańską oraz Sekcji Pedagogiki Chrześcijańskiej Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk; Ruchu Komunia i Wyzwolenie w Polsce; Stowarzyszenia Ślady Obecności i Katolickie Stowarzyszenia „Civitas Christiana” Oddział w Lublinie – stwierdziła, że warto było się trudzić i zabiegać, by choć trochę spopularyzować dzieło i myśl ks. Luigiego Giussaniego. „Przywołane przez Prelegentów argumenty, za sprawą których oryginalne poglądy Luigiego Giussaniego dotyczące rozumienia złożonych kwestii wychowania, ryzyka wychowawczego, metod pedagogicznych, roli wychowawcy czy autorytetu w procesie wychowania, nie mówiąc o walorach tej pedagogii tkwiących w praktyce życia codziennego, dowodzą, że pedagogia ta wytrzymuje próbę czasu i jest godna popularyzacji” – mówiła Alina Rynio. Jej zdaniem konferencja dała też możliwość prezentacji na forum polsko-włoskim a nawet szerzej istniejących badań, obserwacji i spostrzeżeń

związanych z działalnością i myślą pedagogiczną tego niezwykłego człowieka, a zarazem założyciela znanego w całym świecie, nie wyłączając Polski, ruchu *Comunione e Liberazione*. Niewątpliwie wydarzeniem tym, Katedra Pedagogiki Chrześcijańskiej i Biografistyki Pedagogicznej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w godny sposób uczciła 100. rocznicę urodzin włoskiego myśliciela i wychowawcy. Obiektywnie trzeba przyznać, że za sprawą świetnego doboru prelegentów i profesjonalnej organizacji zakładane cele konferencji zostały osiągnięte. Na koniec szczególne podziękowania zostały skierowane pod adresem władz Uniwersytetu, Instytutu Pedagogiki KUL, Katedry Pedagogiki Chrześcijańskiej i Biografistyki Pedagogicznej oraz wszystkich Prelegentów, sekretarza konferencji – dr Iwony Szewczak i jakże sprawnie działającej obsługi technicznej i medialnej, zarówno ze strony Uniwersytetu, jak również Gabriela Piętki, którego zaangażowania i pracy trudno było nie zauważyć i to nie tylko w dniu konferencji.